

Vort Hjem, du danske Jord,
 hvor Lunets lyse Sønner bor;
     dugsvangre Dal
     med stridig Ahl
     og hvide Klitters Øde!
 Det dufter i dit Tungemaal,
     en Blomsterskaal
     af Rug og Kløver røde —
 Vi favner dig, i Angst og Fryd;
 vi savner dig, i Nord og Syd;
 vi harmes, naar vi høre
     din stumme Klagelyd!

Vort Hjem, du danske Jord,
 der haabsom grøn af Havet gror;
     gavmilde Muld
     med Mindeguld,
     der klinger under Plóven!
 Din Himmel hvælver højt sit Tag,
     i bløde Drag
     langs Fjorden blaaner Skoven —
 Vi værger dig, i Armod's Kaar;
 vi sværger dig, ihvor vi gaar,
 at trænges, hvis du trues,
     til Værn omkring din Vaar!

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

1. Universitetsbibliotheket.

a. Forhøjelse af Bibliothekets Annuum samt Bevilling til Ansættelse af 2 nye Assistentter.

Fra Overbibliothekar, Dr. phil. S. Birket Smith modtog Konsistorium under 6te Maj 1905 et Andragende om, at Bibliothekets Annuum maatte blive forhøjet med 7400 Kr. — deraf 4000 Kr. til Bogkøb (og Indbinding), 3200 Kr. til Brændsel og Elektricitet og 200 Kr. som Vederlag til et Bud for forøget Arbejde med Renholdelse og Tilsyn med den daglige Aabning og Lukning af Jernskodder og Trækvinduer i Bygningen — samt om en aarlig Bevilling paa 3000 Kr. til Ansættelse af 2 nye Assistentter.

Overbibliothekarens Andragende, der er trykt i Beretningen for Universitetsbibliotheket 1904—1905 i Univ. Aarb. f. 1904—1905 S. 204—208, blev under 30te Juni 1905 indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Anbefaling.

Paa Finanslovforslaget for 1906—1907 blev paa Universitetets Udgifts-post 1. d., den samlede Lønningssum optaget Forslag om 3000 Kr., nemlig 1500 Kr. som aarlig Lønning til hver af 2 nye Assistentter, og paa Universitetets Udgifts-post 3. a., Bibliotheket, fornævnte Forhøjelse af 7400 Kr., jfr. Rigsdagstid. 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1127—28 og 1133—36.

I Motiverne bemærkedes følgende. Ved Lov af 14de April 1905 var blevet bevilget Opførelse af en Tilbygning til Universitetsbibliotheket og Fornylelse af dettes Varmeapparat. Overbibliothekaren havde nu i sit

Andragende anført, at Indflytningen i den nye Tilbygning vilde medføre forskellige, stadig gjenkommende Udgifter, og at ogsaa andre og ikke mindre vægtige Grunde nødvendiggjorde en Forhøjelse af Bibliothekets Annuum, navnlig den Omstændighed, at de Pengemidler, hvorover han kunde raade til Anskaffelse af Bøger, ikke længere kunde anses for tilstrækkelige. Det var af Overbibliothekaren nærmere forklaret, at naar Udgifterne til Indbinding, Brændsel, Belysning og andre sædvanlige Udgifter, navnlig Porto og Forsendelser til Udlandet og Korrespondance med Bogtrykkere i Indlandet blev draget fra Universitetets aarlige Tilskud til Bibliotheket, blev af dette Tilskud kun et Beløb af lidt over 3900 Kr. tilbage til det egentlige Bogkjøb. Paa Grund af denne Pengemidlernes Knaphed kunde der vanskelig gennemføres nogen bestemt Plan for Bogkjøbet, saaledes at der i mange Fag maatte blive store Huller, idet Værker, som det baade for Universitetslærernes og de Studerendes Skyld vilde være af Betydning at have i Bibliotheket, ikke kunde anskaffes. For at kunne fyldestgøre de mest paastrængende Krav ansaa Overbibliothekaren det for nødvendigt, at der til Bogindkjøb (med dertil hørende Indbinding) yderligere anvendtes 4000 Kr., hvorfor han anholdt om en saadan Bevilling. Til Sammenligning havde Overbibliothekaren oplyst, at Upsala Universitetsbibliothek i de senere Aar havde kunnet anvende omtr. 16000 Kr. aarlig til Bogkjøb, og at Lunds Universitetsbibliothek i 1903 havde kunnet anvende endog over 20000 Kr. i samme Øjemed.

Overbibliothekaren havde dernæst som en yderligere Grund til en Forhøjelse af Bevillingerne til Bibliotheket fremhævet Utilstrækkeligheden af dettes Personale, idet ikke blot Benyttelsen af Bibliotheket i en Række af Aar stadig var tiltaget, men ogsaa Arbejdsstoffet i en meget betydelig Grad var blevet forøget ved den nye Lov af 2den Maj 1902 om Aflevering af Tryksager og yderligere vilde blive forøget, saafremt det ovennævnte Beløb af 4000 Kr. til Bogkjøb maatte blive bevilget. Denne Utilstrækkelighed af Personale vilde blive endnu mere fremtrædende, naar den nye Tilbygning blev tagen i Brug, fordi herved et stort Areal kom til, som skulde befærdes mangfoldige Gange om Dagen, og hvis Bibliotheket skulde nøjes med den Arbejdskraft, som for Tiden var til Raadighed, vilde Resultatet derfor blive, ikke blot, at den daglige Expedition blev betydelig forsinket, men ogsaa at alt Ordnings- og Katalogarbejde, som var et Bibliotheks egentlige Grundpiller, blev hæmmet i en Grad, som kunde blive skæbnesvanger for Bibliothekets Virksomhed. Af disse Grunde ansaa Overbibliothekaren det for nødvendigt, at der blev ansat to nye Assistentter, af hvilke den ene til Stadighed skulde opholde sig i den nye Tilbygning, medens den anden skulde ansættes i Læsesalen for at deltage i Katalogiseringen, og for at der til Stadighed kunde være en Mand tilstede, saaledes at det kunde muliggøres at hindre de Tyverier, der fulgte af, at de nuværende Assistentter paa Læsesalen alle maatte deltage i Expeditionen. Overbibliothekaren ansaa en Lønning af 1500 Kr. aarlig for hver af de to Assistentter som passende under Hensyn til, at en saadan Lønning oppebares af den yngste af de nuværende Assistentter i Formiddagstimerne. I Henhold til det anførte var der under Udgiftspost 1. d. optaget

Forslag om Bevilling af 1500 Kr. til hver af de to nye Assisterter ved Bibliotheket. Da den ene af de to Assisterter tænktes anbragt i den nye Bygning, vilde hans Lønning først blive at udbetale fra det Tidspunkt, da denne Bygning toges i Brug — som det maatte antages — i Slutningen af Aaret 1906.

Overbibliothekaren havde endvidere henvist til, at Forbindelsesgangen mellem den nye Tilbygning og den nye Bibliotheksbygning, som anført i Forslaget til Loven om Byggeforetagender for Universitetet og derunder den nu bevilgede Tilbygning til Universitetsbibliotheket, jfr. Rigsdagstid. 1904—1905 Tillæg A. Sp. 3239, vilde berøve 4 Rum i denne sidste saa godt som alt Lys, saaledes at det vilde blive nødvendigt hele Aaret igjennem at oplyse disse Rum og maaske et Par af de tilstødende med elektrisk Lys. Der vilde ligeledes tilkomme en Udgift til Elektricitet til de to Elevatorer, som skulde anbringes i Tilbygningen, og blive forbrugt en større Mængde Brændsel til det nye Varmeapparat end til det gamle. Ifølge Overslag fra de paagjældende Ingeniører vilde der til det nye Varmeapparat aarlig udkræves omtr. 3000 Ctnr. Kul à 1 Kr. og til Elektricitet til de nye Lamper og til de to Elevatorer henved 900 Kr. eller ialt henved 3900 Kr. Med Fradrag af, hvad der for Tiden gjennemsnitlig blev udgivet til Kokes om Aaret, vilde Merudgiften til Brændsel og Belysning blive omtr. 3200 Kr. Hertil maatte føjes et Beløb for Renholdelse og Tilsyn med den nye Bygning samt for den daglige Aabning og Lukning af de mange Jernskodder og Trækruder i den nye Tilbygning, Rensning af Vandklosettet m. m., idet det maatte anses for ubilligt uden Vederlag at paalægge det Bud, hvem disse Arbejder i den nuværende Bibliotheksbygning var overdraget for en Betaling af 180 Kr., at udføre disse Arbejder. Overbibliothekaren ansaa et Beløb af 200 Kr. som et passende Vederlag for disse nye Arbejder, saaledes at dette Beløb blev oppebaaret af det paagjældende Bud, saa længe disse nye Arbejder blev at besørge af ham. Da det maatte antages, at den nye Tilbygning først vilde kunne blive tagen i Brug i Slutningen af Aaret 1906, vilde kun en Del af de nævnte 200 Kr. komme til Anvendelse i Finansaaret 1906—1907.

Ved Loven af 14de April 1905 om en Tilbygning til Universitetsbibliotheket m. v. var for Universitetet opnaaet en Sikring af dettes Bestaaen som selvstændig Institution, der væsentlig kunde udvikle sig efter samme Grundsætninger som hidtil, saaledes som Konsistorium og den akademiske Lærerforsamling havde anset det for nødvendigt for Universitetet, jfr. Rigsdagstid. 1904—1905 Tillæg A. Sp. 3240. Allerede med denne Tilbygning, der giver Plads for mere end $\frac{2}{3}$ af den i den gamle Bygning rummede Bogmængde, maatte følge en paa alle Punkter udvidet Udgift til Bibliothekets aarlige Drift. Det var en Opgjørelse af denne aarlige Merudgift, der var foretaget i Overbibliothekarens Andragende, som formentlig i det hele maatte anses for særdeles vel grundet. Særlig skulde med Hensyn til den af Overbibliothekaren fremsatte Anmodning om Tilvejebringelse af en yderligere Bevilling af 4000 Kr. til Bogindkjøb (og Indbinding) bemærkes, at det for Tiden hertil af Universitetet tilstaaede Beløb af omtr. 3900 Kr. om Aaret maatte anses for at være alt-

for ringe, om der end, som af Overbibliothekaren forklaret, i dette Tal var bortset fra de Tilskud og Legatrenter m. v., som vare bestemte til Anskaffelse af Bøger i visse bestemte Fag.

Bevillingerne blev givne paa Finansloven for 1906—1907.

b. *Andre Sager.*

Konsistorium udnævnte under 25de April 1906 i Henhold til Overbibliothekarens Indstilling Assistent ved Bibliothekets Læsesal i Eftermiddagstimerne, Cand. mag. *Balder Erichsen* til Assistent ved Bibliotheket og Mag. art. *Johan Christian Kall* til Assistent ved Bibliothekets Læsesal i Eftermiddagstimerne, fra 1ste s. M. at regne.

— I Henhold til Overbibliothekarens og Konsistoriums Indstilling bifaldt Ministeriet under 13de Marts s. A., at Universitetsbibliothekets *Sommerferie i 1906* af Hensyn til det kgl. Bibliotheks Flytning henlagdes til Tiden fra 1ste til 30te Juni.

2. Den botaniske Have.

a. *Indlæg af elektrisk Lys i det botaniske Laboratorium.*

Under 29de Juni 1903 indsendte Konsistorium til Ministeriet et Andragende fra Professorerne, Dr. E. Warming og R. Pedersen om, at der maatte blive indlagt elektrisk Lys i det botaniske Laboratorium, jfr. Univ. Aarb. f. 1903—1904 S. 915—16.

Paa Finanslovforslaget for 1906—1907, jfr. Rigsdagstid. f. 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1137—38, blev der under Universitetets Udgiftspost 3. b., den botaniske Have, ekstraordinært foreslaaet bevilget 6911 Kr. til Indlæg af Elektricitet i Laboratoriebygningen. I Motiverne bemærkedes, at den botaniske Haves Direktør og Professoren i Plantefysiologi i det af dem fremsatte Andragende havde udtalt, at Blomsterplanter ikke trives i Lokaler med Gasblus, hvorfor videnskabelige Forsøg med gasforgiftede Planter maatte blive upaalidelige, at det ved fysiologiske Forsøg over Lysets Betydning for Planterne var nødvendigt at kunne holde Lysets Styrke konstant eller at kunne variere den paa konstant Maade, hvilket kun kunde opnaas fuldkomment ved elektrisk Lys, at det ved mikroskopiske Undersøgelser i uheldigt Vejr var fordelagtigt at have elektrisk Lys, at Elektricitet maatte anvendes ved mange fysiologiske Undersøgelser og at Lysbilledapparater spillede en stedse større Rolle i Nutiden ved Undervisningen, navnlig til anatomiske og andre Forelæsninger i Botanik, men ikke kunde give den nødvendige Tydelighed, naar der ikke benyttedes Elektricitet, hvorfor det i Henhold til Bevilling paa Finansloven for 1905—1906 anskaffede Apparat ikke vilde kunne gjøre tilstrækkelig Fyldest, saa længe der ikke var indlagt Gas i Havens store Auditorium. Særlig havde Professoren i Plantefysiologi fremhævet, at der til et plante-fysiologisk Laboratorium, hvori der skulde arbejdes experimentalt, absolut krævedes elektrisk Installation, hvorfor da ogsaa Landbohøjskolens plante-fysiologiske Laboratorium alt for flere Aar siden havde faaet Elektricitet indlagt, ligesom ogsaa Universitetets fysiologiske Laboratorium var forsynet med Elektricitet. Naar Universitetets plantefysiologiske Laboratorium

torium hidtil havde kunnet undvære elektrisk Installation, var Grunden hertil, at der i en længere Aarrække i dette ikke var arbejdet experimentalt, men udelukkende litterært. Endelig havde Havens Direktør fremhævet, at elektrisk Lys var blevet en ligefrem Nødvendighed for Forelæserne, efter at han i de senere Aar var kommen mere og mere ind paa plantegeografiske Studier, idet han havde holdt Forelæsnings over Danmarks Plantevæxt og agtede at gjentage dem i den nærmeste Fremtid men umuligt kunde illustrere disse med de karakteristiske Landskabsbilleder, som vare nødvendige, saa længe der ikke havdes Elektricitet til det anskaffede Lysbilledapparat. I Henhold til det anførte anbefalede Ministeriet med Bemærkning, at det var Tanken, at Indlægget af Elektricitet ogsaa skulde omfatte de i Bygningen værende tvende Professorboliger, paa det bedste den ansøgte Bevilling.

Bevillingen blev given paa Finanslovea for 1906—1907.

b. Andre Sager.

Da Dr. phil. F. Børgesen ønskede at fratræde Stillingen som Assistent ved Havens Museum, udnævnte Konsistorium under 20de September 1905 efter Indstilling fra Havens Direktør Mag. sc. *Ove Paulsen* til Assistent ved Museet, fra 1ste Oktober s. A. at regne.

— Under 15de Marts 1906 bifaldt Ministeriet, at der paa Universitetets Udgiftspost 3. b., den botaniske Have, udenfor Budgettet for 1905—1906 afholdtes et Beløb af 110 Kr. 93 Ø. til Udgifter ved Udsmykning langs Havens Gitter mod Gothersgade paa Dagen for Kong Christian IX.s Ligfærd gennem denne Gade, saaledes at Beløbet opførtes paa Havens Underkonto, forskellige løbende og ekstraordinære Udgifter vedkommende hele Etablissementet, mod Forklaring i Regnskabsoversigten.

— Ved Skrivelse af 5te Februar s. A. bifaldt Ministeriet, at der af Universitetets Udgiftspost 10, forskellige løbende og ekstraordinære Udgifter, for Finansaaret 1905—1906 udrededes et Beløb af 100 Kr. til Portner og Bud ved den botaniske Have F. E. Bjørkmann som Bidrag til Afholdelsen af hans Udgifter paa en kirurgisk Klinik til Helbredelse ad operativ Vej for Tarmindsnævring.

3. Det zoologiske Museum.

a. Fortsat Bevilling til Bearbejdelse og Offentliggjørelse af *Ingolf-Expeditionens Resultater*.

Under 1ste Juli 1905 indsendte Konsistorium til Ministeriet et Andragende fra Museumsraadet for zoologisk Museum om Fortsættelse af den Bevilling paa 10000 Kr. aarlig, som hidtil var bleven bevilget paa Kommitetets Budget til Bearbejdelsen og Publikationen af *Ingolf-Expeditionens Udbytte*.

Konsistorium meddelte, at det i 1904, for at vinde Klarhed over, hvilke yderligere Udgifter, der vilde udkræves til *Ingolf-Værket*, havde nedsat et Udvalg, hvoriblandt andre Formanden for det zoologiske Museums Museumsraad, Professor, Dr. phil. Jungersen havde Sæde. I Hen-

hold til de stedfundne Forhandlinger havde man derefter modtaget følgende Erklæring af 15de December 1904 fra Museumsraadet.

Konsistorium har underrettet *Museumsraadet* om, at det ikke ser sig i Stand til paa ubestemt Tid som hidtil at anbefale den aarlige Bevilling paa Kommunitetets Budget af 10000 Kr. til Bearbejdelse og Publikation af Ingolf-Expeditionens Udbytte, men at det anser det for nødvendigt, at der fastsættes en Grænse, ved hvilken Kommunitetets Bidrag maa ophøre.

Museumsraadet skal udtale, at det intet har at indvende herimod, naar Grænsen ikke trækkes for snævert.

Det er nemlig uimodsigeligt sikkert, at den Del af Expeditionens Materiale, som endnu er ubearbejdet, er langt større end den, hvis Bearbejdelse er fuldendt og foreligger offentliggjort. De Publikationer, som er i Vente, maa altsaa nødvendigvis i Omfang og Indhold overgaa alt det, som hidtil er publiceret; selv om der ved Bearbejdelsen gaa frem med den yderste Sparsommelighed, vil den samlede Udgift dertil derfor næppe kunne bringes ned til en ringere Sum end den, som hidtil er bevilget, d. v. s. 80000 Kr. Det hele Værk vilde i saa Fald have kostet 160000 Kr.

Med denne Sum antager Museumsraadet det for muligt, at Værket vil kunne fuldføres, uden at Fortsættelsen kommer til at staa i altfor grel Modsætning til Begyndelsen; dog vil, som nedenfor nærmere oplyst, nogen Ændring af Værkets nuværende Form endda blive nødvendig.

Med en ringere Bevilling er det ugjærligt at fortsætte Værket i en Skikkelse, som blot nogenlunde svarer til den videnskabelige Værdi af de sammenbragte Indsamlinger og til den Begyndelse, som er gjort. Med en ringere Bevilling maa Museumsraadet anse dette Værk, som burde være og kunde blive et værdigt Udtryk for vort Lands Indsats i det fælles Arbejde paa Udforskningen af Havdybets Dyreliv, for at være skinlagt.

Til nærmere Belysning af, at dette Udtryk er berettiget, skal anføres: Hvis Beløbet nedsættes f. Ex. til 120000 Kr., som i Konsistorieudvalget var paa Tale, vilde Stillingen blive ganske fortvivlet; paa næste Aars Bevilling bliver nemlig først at overføre Udgiften for Trykningen af de 4 i indeværende Aar udgivne Hæfter IV. 2 og V. 1 (med engelsk og med dansk Text) d. v. s. paa det nærmeste 4000 Kr. (3870 Kr.), som ikke have kunnet udbetales iaar; dernæst foreligger der færdigt til Trykning mere, end Resten af denne Bevilling paa nogen Maade kan bestride, nemlig en Afhandling af Dr. H. J. Hansen om de dekapode Krebsdyr, hvortil desuden 3 Tavler ere at udføre, samt Fortsættelsen af W. Lundbecks Bearbejdelse af Havsvampene, mere end 200 Sider, hvortil 7 Tavler ere udførte; men Udførelsen af disse Tavler er endnu ikke betalt, da Oplaget endnu langt fra er færdigt; endelig foreligger af Manuskriptet til Ad. S. Jensens Bearbejdelse af Muslingerne saa meget, at det ventes afsluttet i Marts 1906; dette Arbejde er voluminøst (c. 20 Ark) og kræver en Del Afbildninger, af hvilke for Tiden kun et ganske ringe Tal er tegnet, medens Udførelsen af Tavlerne slet ikke er begyndt. Alene det her nævnte vil sikkert lægge Beslag paa 2 Aars Bevillinger; men ved Siden af skal der yderligere kunne afholdes Udgifter til Fremme af den øvrige Gruppens Bearbejdelse; disse og andre løbende Udgifter kunne dog ikke helt standses.

Endvidere skal anføres, at i det oprindelige Andragende blev Udgiften til Bearbejdelse og Publikation af Expeditionens Materiale alene af Krebsdyr og Pycnogonider anslaaet til c. 30000 Kr. (jfr. Univ. Aarb. 1896—97 S. 374); af disse Grupper er endnu intet udover Pycnogoniderne udkommet (Pycnogoniderne vare i nævnte Andragende anslaaede til ca. 20000 Kr., hvilken Sum det paagjældende Hefte (III. 1) mindst har kostet). Med andre Ord: Krebsdyrene alene maa antages at ville sluge næsten hele den Sum, som kan forventes udover næste Aars Bevilling, hvis Grænsen sættes til 120000 Kr.

En samlet Sum som den ovennævnte 160000 Kr. synes ganske vist stor i og for sig, og den maa navnlig forekomme stor i Sammenligning med den Sum 95000 Kr., som var kalkuleret i det oprindelige Andragende (Univ. Aarb. 1896—97 S. 375). Det maa imidlertid gjentages, hvad der allerede er sagt i Museumsraadets Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 25de Juni 1903, at man paa hint Tidspunkt havde overordentlig faa Momenter til at støtte en Beregning paa. Og hvad Størrelsen af Summen 160000 Kr. i og for sig angaar, da skal Museumsraadet tillade sig at fremdrage til Sammenligning Udgifterne til nogle andre Expeditionsværker, udgivne af smaa Stater, nemlig Belgien og Norge.

Til Publikation af det videnskabelige Udbytte af den antarktiske Expedition med Skibet „Belgica“ i 1897—99 har den belgiske Regering bevilget 245000 Frcs. Værket har ganske samme Format som Ingolf-Værket, og det til nu udkomne er meget nær af samme Omfang som (snaest noget mindre end) det, der hidtil er udkommet af Ingolf-Værket; dertil er medgaaet c. 145000 Frcs., som udelukkende ere anvendte paa Publikationen, idet hverken Medarbejdere eller Administrationen modtage Honorar (se medfølgende Bilag I og II). Til Ingolf-Værket er der hidtil brugt c. 80000 Kr., men deri ere Honorarer for Bearbejdelse m. m. iberegne. Det zoologiske Materiale som „Belgica“ har hjembragt, er kun lille, i Sammenligning med Ingolfs ganske overordentlig lille.*)

Til Publikation af den norske Nordhavs-Expeditions Resultat bevilgede den norske Stat, som vedlagte Meddelelse fra Professor Mohn udviser, ialt 207270 Kr. Publikationen af Værket strakte sig over mere end 20 Aar; det hele Værk er vel en Del omfangsrigere end det Brudstykke af Ingolf-Værket, som til Dato er udkommet, men det er meget langt fra at være dobbelt saa stort som dette. Det zoologiske Materiale, som er behandlet deri, er langt mindre omfangsrigt end det, der hjembragtes af Ingolf, en ganske naturlig Følge af, at Ingolf-Expeditionens Omraade omfatter saavel det nordlige Atlanterhavsdybs varme Omraade, hvor Faunaen er meget rig, som Nordhavets kolde Omraade, hvor Faunaen er relativt fattig, medens den norske Expedition kun omfattede det sidste Omraade. En Sammenstilling af de vigtigste Poster af Regnskabet for de to nordiske Expeditioners Vedkommende ser saaledes ud (jfr. Professor Mohns

*) Professor Jungersen kjender som Medarbejder ved Værket fuld Besked paa dette Punkt. „Belgica“ har af Plaktonfangster 29, af Svaberfangster („Fauberts“) 10, af Trawfangster 3, ialt 13; Ingolf 70 Plaktonfangster (foruden et tilsvarende Antal af mindre Plantonfangster) og 118 Fangster ved Bundredskaber.

vedlagte Oplysninger) og det medfølgende Regnskab for Ingolf-Expeditionen, som er ført til Dato.

	Nordhavs-Exp.	Ingolf-Exp.
	Kr.	Kr. Ø.
Trykning med Papir.....	53100.....	19272. 41
Tavler, Textfigurer og Kort	71300.....	23420. 99
Tegninger	13400.....	3629. 50
Oversættelse til Engelsk	15600.....	7212. 26
Honorarer ..	24300+15000.....	26363. 17
	= 39300	

Det vil heraf ses, at den Post, som for vor Expeditions Vedkommende nærmest kan give Anledning til nogen Bemærkning paa Grund af sin relative Størrelse er Honorarernes. Af Professor Mohns Oplysninger (jfr. disses Punkt 4 og 5) ses, at Expeditionens Deltagere og en enkelt anden Medarbejder arbejdede uden Honorar; fra dem hidrører den langt overvejende Del af Værket,^{*)} og de vare (saa godt som alle) Embedsmænd i relativt vellønnede Stillinger. De yngre Medarbejdere^{**)} fik maanedlig Honorar (jfr. Punkt 4) og særligt Honorar for Korrekturlæsning. For Ingolf-Værkets Vedkommende skyldes hidtil den største Del af det publicerede yngre Medarbejdere, som have modtaget Honorar, og der er desuden givet Honorar dels for meget Arbejde, som nu i dette Øjeblik ligger fuldført til Publikation, dels for det absolut nødvendige Sorterings- og foreløbige Bestemmesesarbejde. Det Honorar, som hidtil er givet, overstiger for de zoologiske Medarbejders Vedkommende næppe for nogen 1 Kr. pr. Time; det højeste, som Medarbejdere hidtil have modtaget i de forløbne Aar, er gennemsnitlig 100 Kr. om Maanednen. Til de Medarbejdere, der have modtaget maanedligt Honorar, er der ikke givet noget yderligere Honorar, hverken for den færdige Afhandling eller for de dertil af Forfatteren selv udførte Afbildninger eller for Korrekturlæsning. Til Museets faste Embedsmænd og til en enkelt udenfor Museet staaende ældre Medarbejder (Professor Dr. R. Bergh) er der intet Honorar givet; og medens Formanden i den norske Redaktionskomité (Professor Mohn) oppebar 800 Kr. om Aaret og Regnskabsføreren 200 Kr., udføres alt det tilsvarende Arbejde for Ingolf-Værkets Vedkommende uden nogetsomhelst Vederlag (saa at den hele norske Post: Administrations Udgifter, stor 15000 Kr., der i ovenstaaende Oversigt er lagt til Honorarerne, hos os er uden noget lignende tilsvarende).

Da det, som allerede sagt, er sikkert, at Ingolf-Expeditionens zoologiske Materiale er betydelig rigere end den Norske Nordhavs-Expeditions, ligger det nær at hævde det Standpunkt, at der til Ingolf-Værket burde anvendes mindst samme Sum som til det norske. Det er imidlertid Museumsraadet klart, at det vil være forgjæves at søge at holde dette Standpunkt; derfor har man ikke turdet overskride den ovenfor angivne

*) Disse Forfattere ere: Professorerne Mohn, Colett, Sars, Overlægerne Danielssen og Arm. Hansen, Marinekaptajn Wille, Stadskemiker Schmelck, Kjøbmand H. Frich, Kemiker Tørnøe; alle, undtagen Prof. Colett, Deltagere i Expeditionen.

***) De øvrige Forfattere ere: Gran, Hjort, Grieg, Bonnevie, Nordgaard og Huitfeldt Kaas.

Sum af 160000 Kr. Sættes Grænsen her, vil Arbejdets Fortsættelse imidlertid endda volde saa store Vanskeligheder, at man tvinges til at spare, hvor det paa nogen Maade er muligt.

I Øjeblikket ser Museumsraadet sig kun i Stand til at angive ét Middel, hvorved der med Sikkerhed kan opnaas en kjendelig Besparelse uden væsentlig Forstyrrelse af Værkets hidtidige Karakter, nemlig ved at lade den danske Udgave bortfalde. Hvor meget der herved kan spares, vil fremgaa af, at Trykning, med Papirtillæg, af de 2 iaar udkomne Hæfter (2det Bind Nr. 4 og 5te Bind Nr. 1) i dansk og engelsk Udgave ialt andrager 3870 Kr. 48 Øre. Heraf udgjør Trykningen af den danske Text (uden Papirtillæg) 1476 Kr. 45 Øre, hvilket Beløb vilde være sparet, hvis det hele Oplag (400 Expl.) var trykt alene paa Engelsk. Trykningen, med Papir, af det hidtil (indtil Udgangen af 1904) udkomne har ialt beløbet sig til 19272 Kr. 41 Øre; heraf har Udgiften til Trykning af den danske Text (uden Papirtillæg) udgjort 7205 Kr.

Overalt i den videnskabelige Verden bliver den engelske Udgave bestrægtet som Hovedudgave; den danske Udgave vil kun blive benyttet indenfor Skandinavien, hvor imidlertid den engelske Udgave ligesaa let vil kunne benyttes af alle Fagmænd. Udelades den danske Udgave ville de forskjellige Forfattere ganske naturlig bestræbe sig for selv at skrive Texten paa Engelsk; derved vil utvivlsomt en Del Oversættelseshonorar kunne bortfalde; Udgiften vil i mange Tilfælde kunne reduceres til Honorar for en Revision af Forfatterens Text. At meget Korrekturarbejde, som nu maa udføres paa Grund af den dobbelte Text, bortfalder, vil desuden medføre Lettelse for Forfatteren og Redaktion og Besparelse af Tid og Udgift, og derved bidrage til at fremme Udgivelsen.

Uagtet Museumsraadet maa beklage, at den oprindelige Plan og Form for Værket derved lider et Skaar, maa det under de forhaanden værende Omstændigheder henstille til Konsistorium at søge Ministeriets Tilladelse til at lade den danske Udgave udgaa og til fremtidig at lade det hele Oplag udkomme paa Engelsk.

Hvad Honorarer angaar, vil det fremdeles — som det fra første Færd var forudsat, jfr. Univ. Aarb. 1896—97 S. 375, — være nødvendigt at give saadanne til de ikke ved Museet ansatte Medarbejdere saavel som til hver af disse, som arbejde paa Ingolf-Materialet udenfor Museets normale Arbejdstid. Og det synes efter det ovenfor meddelte ikke ret vel muligt at sætte Honorarerne lavere end hidtil. Maaske vil der imidlertid kunne opnaas nogen Besparelse ved at søge Dele af Materialet bearbejdet af udenlandske Specialforskere; det er nemlig muligt, at i det mindste nogle Udlændinge ville paatage sig saadant Arbejde uden Honorar. Hidtil har det været fastholdt, at Ingolfs Materiale skulde bearbejdes alene af Danske og Skandinaver. To svenske Videnskabsmænd have allerede fra første Færd faaet overdraget større Grupper til Bearbejdelse, men hidtil har der ikke fra denne Side foreligget noget færdigt til Publikation. Iøvrigt vente vistnok disse Forfattere Honorar for deres Arbejde; men i dette Tilfælde vil da Honoraret blive beregnet efter en fast Pris for hvert færdig trykt Ark og for hver af Forfatterne selv tegnet Tavle. (Det i

Tyskland almindelig betalte Honorar er 40 Rmk. pr. Ark og 20 Rmk. pr. Tavle, et Honorar, som vistnok tør betegnes som meget beskedent, og som det i hvert Fald næppe vil være passende at nedsætte).

Et Omraade, hvor Sparsomhed af sig selv paanødes, er Udstyret med Afbildninger. Udgifterne til Afbildninger ere, som Regnskabet udviser, blandt de største; dette maa de nødvendig vedblive at være, men Museumsraadet vil strængt paase, at intet overdaadigt, endmindre overflødigt, indsniger sig i Udstyrelsen; paa den anden Side bør dog samtidig en altfor vidt drevne Sparsommelighed paa Afbildningernes Omraade være udelukket, da Værkets hele Karakter derved forrykkes. For de i senere Tid udkomne Hæfters Vedkommende har man allerede opgivet det oprindelige Ønske om at lade hjemlige Anstalter udføre Tavlerne. Til Hæfterne VI. 1 og V. 1 ere saaledes alle Tavler udførte i Tyskland, fordi de hjemlige Anstalters Arbejde er langt dyrere og ikke bedre, og i Fremtiden vil dette Prishensyn nødvendigvis spille en endnu større Rolle.

Endnu skal Museumsraadet tillade sig at imødegaa den Opfattelse, som er bleven gjort gjældende, at Udgifter til Bearbejdelse og Publikation af Ingolf-Expeditionens Udbytte egentlig slet ikke hører hjemme paa Kommunitetets Budget, nemlig som formentlig liggende udenfor Universitetsformaal. Flere Poster paa Kommunitetets Regnskaber vise, at der er udgivet betydelige Summer til Foretagender, som synes at staa Universitetets Formaal fjærnere; eksempelvis skal nævnes, at der er bevilget 40000 Kr. til en af meteorologisk Instituts Bestyrer ledet Nordlysexpedition til Island (1899—1900), senere til Udgivelse af denne Expeditions Arbejde 17000 Kr. (1902—1903), endvidere til meteorologiske Undersøgelser ved Drager og Balloner 10000 Kr. (1902—1903). Men det vil næppe kunne nægtes, at det er et Universitetet nærmere liggende Formaal, at det Universitetet tilhørende zoologiske Museum sættes i Stand til at faa sine rige og med stor Bekostning erhvervede Samlinger fra de nordlige Have videnskabeligt gjenbearbejdede og derved gjorde tilgængelige for og anvendelige i Universitetsundervisningen.

Sluttelig skulle vi sammenfatte Hovedpunkterne i denne Skrivelse saaledes:

1. Med en ringere samlet Bevilling end 160000 Kr. maa vi betragte en Fortsættelse af Ingolf-Værket som udførlig.

2. Med en Bevilling af 160000 Kr. vil Værket derimod kunne fortsættes og passende afsluttes, uden at der fremkommer for grel en Mod-sætning til Begyndelsen, under Forudsætning af at

- a. den danske Text fremtidig udgaar og
- b. at Udlændinge overtage en Del af Materialet, men saaledes, at deres Bearbejdelse deraf optages som Dele af Værket.

Konsistorium beklagede, at det saaledes var nødvendigt at foretage en saa stor Overskridelse af det oprindelig kalkulerede Beløb, 95000 Kr., og anbefalede en Bevilling paa et samlet Beløb af ialt 70000 Kr. udover det hidtil bevilgede Beløb af 90000 Kr. under Forudsætning af, at Museumsraadet kunde bringe Værket til en værdig Afslutning for dette Beløb. Efter Museumsraadets Ønske anbefalede *Konsistorium*, at de 70000 Kr.

udbetaltes med højst 10000 Kr. aarlig, men at Beløbet ogsaa vilde kunde fordeles paa indtil ialt 12 Aar fra nu af. Konsistorium anbefalede, at Ministeriet vilde bifalde de af Museumsraadet gjorte Forslag til Ændringer i Arbejdsplanen. Konsistorium henstillede derhos, at det paalagdes Lederen af Ingolf-Værket mindst hvert 3die Aar at indsende en saadan Udsigt over Værkets Gang, at det kunde ses, hvor vidt der var naaet til den tilsigtede værdige Afslutning af Værket, saaledes at de Grupper, der overhovedet bestemtes til Optagelse i dette, hver for sig kunde faa en passende Afslutning.

Paa Finanslovforslaget for 1905—1906 blev optaget paa Kommunitetets Udgiftspost 13 6000 Kr. som første Del af en afsluttende Bevilling paa 70000 Kr. ialt, fordelte paa 12 Aar, jfr. Rigsdagstidende 1904—1905 Tillæg A. Sp. 1165—66.

Bevillingen blev given paa Finansloven for 1905—1906.

b. Oprettelsen af en Assistentplads under Museets 3die Afdeling.

Fra Museumsraadet for zoologisk Museum modtog Konsistorium under 14de Juni 1905 et af Museumsraadet anbefalet Andragende fra Bestyreren af Museets 3die Afdeling, Museumsinspektør, Dr. phil. F. Meinert, hvori denne ansøgte om, at der maa blive oprettet en fast Assistentpost ved Afdelingen i Lighed med samme Post ved Museets 2den Afdeling. Alleerede under 21de August 1901 havde han indgivet et saadant Andragende, men den Gang mente Ministeriet, at der ikke var tilstrækkelig Anledning til at stille Forslag om Ansættelse af en Assistent ved Afdelingen, i alt Fald saa længe de ekstraordinære Tilskud til Ordningen og Sammenarbejdningen af de under nævnte Afdeling hørende Samlinger varede. Nu da da de omtalte Tilskud vare i Færd med at udløbe, nemlig de 2000 Kr., med Finansaaret 1905—1906 og de 1000 Kr. aarlig med Finansaaret 1906—1907, gjentog han sit Andragende, og fremhævede, at Afdelingens Samlinger i de forløbne Aar vare voxede saa betydeligt, at — selv om de to ovenfor nævnte ekstraordinære Arbejder, takket være de midlertidige Tilskud samt Bestyrerens og den ordinære Arbejdskrafts ihærdige Arbejde, nu vare saa vidt fremrykkede, at hvad der her stod tilbage, maatte kunne henvises til Afdelingens ordinære daglige Arbejde — sammes daglige Arbejde nu var blevet saa betydeligt, at en ordentlig lønnet Assistent ikke kunde undværes. En saadan fast Assistent havde man tænkt sig lønnet med 1400 Kr. om Aaret. Bestyreren fremsatte derhos som sit indstændige Andragende, at den nuværende Konservatorplads, lønnet med 468 Kr., oprindeligt 400 Kr., maatte bevares, da Trangen til egentligt Konservatorarbejde ogsaa maatte siges at være yderlig forøget. Han tilføjede, at disse 400 Kr. eller 200 Rdl. var en Betingelse, som fremsattes af den Westermanske Samlings Giver til Ansættelse af en Konservator ved nævnte Samling, dennes Bevaring og Opsynet ved dens ordinære, offentlige Udstilling, jfr. Univ. Aarb. 1864—71 I. S. 501.

I den af Universitetets Kvæstor under 26de Juni 1905 afgivne Erklæring udtaltes følgende.

Medens det zooiologiske Museums 3die Afdeling (den entomologiske)

hidtil ikke havde haft nogen Assistent, havde der ifølge Aftale ved Modtagelsen af den Westermanske Insektsamling og ifølge Bevilling paa Finansloven for 1869—70, jfr. Rigsdagstidende 1868—69 Tillæg B. Sp. 369—70 og 403—6, ved Afdelingen været ansat en Konservator ved den nævnte Samling, dog, jfr. Univ. Aarb. f. 1864—71 I. S. 501—4, med Forpligtelse for ham til at deltage i entomologiske Arbejder ved en eventuel Omordning af den hidtilværende entomologiske Samling for at frembringe en Tilslutning af denne til den Westermanske Samling. Som Lønning havde den nævnte Konservator, jfr. Universitetets Lønningslov af 12te April 1892 og Anmærkningerne til Forslaget til denne i Rigsdagstidende for 1891—92 Tillæg A. Sp. 3207—10, oppebaaret et aarligt Beløb af 468 Kr., hvoraf 400 Kr., jfr. Rigsdagstidende for 1868—69 Tillæg B. Sp. 369—70 og 403—6, vare selve den af Giveren af den Westermanske Samling betingede Lønning, medens de 68 Kr. vare senere Tillæg ifølge Finanslovbevillinger. Som aarligt Honorar til videnskabelig Medhjælper ved Afdelingen, Dr. H. J. Hansen, blev udredet under Udgiftspost 1. d. 2800 Kr., der dog vare bestemte til at bortfalde ved hans Fratræden og formentlig i det her foreliggende Spørgsmaal kunde lades ude af Betragtning.

Den Omstændighed, at det zoologiske Museums entomologiske Afdeling ikke havde haft en egentlig Assistent, havde en naturlig Sammenhæng med, at denne Afdelings store Samlinger først efterhaanden havde kunnet ordnes og opstilles, saaledes at der i en Række af Aar havde været bevilget et Tilskud af 1000 Kr. om Året til Ordning af de *danske* Insektsamlinger — et Tilskud, der ved Finansloven for 1904—1905, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1041—42, blev bevilget for 3 Aar og altsaa vilde udløbe med Finansaaret 1906—1907 — og at der ved Finansloven for 1901—1902, jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1141—42, blev bevilget et midlertidigt Tilskud af 2000 Kr. i 5 Aar til Bestridelse af Arbejde ved Overtagelsen og Sammenarbejdningen af den Westermanske Samling med Museets 3die Afdelings andre Samlinger m. m., hvilket sidstnævnte Tilskud udløb med Finansaaret 1905—1906.

Inspektør, Dr. Meinert havde i sit Andragende udtalt, at disse to sidstnævnte ekstraordinære Arbejder nu vare saa vidt fremrykkede, at, hvad der her stod tilbage, maatte kunne henvises til Afdelingens ordinære daglige Arbejde, men at paa den anden Side dette daglige Arbejde var voxet saa betydeligt, at det ikke kunde blive besørget uden Forhøjelse af den *ordinære* Arbejdskraft, hvortil Afdelingens Bestyrer raadede over et Beløb af 600 Kr. under Universitetets samlede Lønningssum. Der var derfor af Dr. Meinert andraget om, at der maatte blive oprettet en fast Assistentpost i Lighed med Pladsen for en konkologisk Medhjælper ved Museets 2den Afdeling og med samme Vederlag, nemlig 1400 Kr. Dette Andragende var, idet det forudsatte Ophøret af de *extraordinære* Tilskud til Arbejder under denne Afdeling, fremsat i Tilslutning til Skrivelse af 30te Oktober 1901 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Konsistorium, hvori Ministeriet tog Afstand fra Ansættelsen af en Assistent ved Afdelingen, saa længe de nævnte ekstraordinære Tilskud vedvarede.

Efterhaanden som Magasineringsen af Samlings-Gjenstande ophørte, syntes der utvivlsomt at maatte blive en Trang for Afdelingen til en egentlig Assistent ved Benyttelsen af de ordnede Samlinger, og at 3die Afdelings Bestyrer ikke paa forsvarlig Maade kunde udføre det ordinære, daglige Arbejde med de Pengemidler, der for Tiden stod til hans Raadighed hertil, nemlig det Beløb af 600 Kr., som under Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, var tillagt 3die Afdeling til Assistance, syntes indlysende, særligt naar der saas hen til den betydelige Forøgelse, Afdelingen havde faaet ved Optagelsen af den Westermanske Samling, ved den af den videnskabelige Medhjælper ved Afdelingen, Dr. H. J. Hansen foretagne omfattende Indsamling af danske Tovinger og ved den store Gave af afdøde Konservator Løvendals Samling af danske Biller i et Antal af henved 50000 Stk. Sammenarbejdelsen med Afdelingen af den Westermanske Samling vilde dernæst ikke i og for sig medføre, at Honoraret til en Konservator maatte falde bort med dette Arbejdes Tilendbringelse, idet dette Honorar, der som anført indkom i Finansloven for 1869—70 under Universitetets Udgiftspost 1. e. med 400 Kr. og ved Finansloven for 1875—76 blev forøget med 68 Kr. som Andel i 10 % Tillægene, særlig, for saa vidt angik de 400 Kr., var betinget til Lønning for en Konservator ved den Westermanske Samling af dennes Giver. Af den ovenfor citerede Rigsdagstidende for 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1141—42 vilde det ogsaa ses, at Museet fremdeles var forpligtet til at lade et Udvalg af den Westermanske Samling, klart og tydeligt betegnet som hidrørende derfra, stille til Skue for det større Publikum ved Museets ugentlige Udstillinger. Men endog bortset herfra syntes det at være uimodsigeligt, at det fremdeles for denne Afdeling, der frembød saa særdeles vanskeligt Konservatorarbejde, maatte have stor Betydning, at der foruden en videnskabelig Assistent havde til Raadighed en særlig som Konservator uddannet Mand med den hidtil værende Lønning 468 Kr. ifølge Universitetets Lønningslov.

Som ovenfor anført, vilde Oprettelsen af en ny Assistentplads medføre, at de ekstraordinære Arbejder, der endnu maatte være tilbage ved Overtagelsen og Sammenarbejdelsen af den Westermanske Samling m. m. og ved Samlingen af danske Insekter, vilde kunne henvises til Afdelingens ordinære daglige Arbejde, og en Bevilgelse af Dr. Meinerts Andragende om Oprettelse af en ny Assistentstilling med en aarlig Lønning af 1400 Kr. og om Bevarelse af Konservatorstillingen med en aarlig Lønning af 468 Kr. vilde derfor have til Følge, at fra 1ste April 1906 ikke blot det under Universitetets Udgiftspost 3. c. indtil Udløbet af 1905—1906 bevilgede midlertidige Tilskud 2000 Kr. til den oftnævnte Overtagelse af den Westermanske Samling bortfaldt, men endvidere ogsaa det under samme Udgiftspost bevilgede midlertidige Tilskud 1000 Kr. til Arbejder ved Samlingen af danske Insekter, der ellers først vilde udløbe med Finansaaret 1906—1907, medens paa den anden Side Udgiftspost 1. d. vilde være at forhøje med 1400 Kr.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 1ste Juli 1905 blev der paa Finanslovforslaget for 1906—1907 under Universitetets Udgiftspost 1. d.,

den samlede Lønningssum, optaget 1400 Kr. til Lønning for en Assistent ved Museets 3die Afdeling, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. S. 1127—30, samt paa Udgiftspost 3. c. stillet Forslag om Udgiftspostens Nedsættelse med 1000 Kr., nemlig det sidste Bidrag af et treaarigt Tilskud til ekstraordinære Arbejder ved Samlingen af danske Insekter, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1137—40.

Den foreslaaede Assistentlønning blev bevilget paa Finansloven for 1906—1907.

c. Andre Sager.

Fra Museumsraadet for zoologisk Museum modtog Konsistorium under 9de Juni 1905 et af Inspektoren ved Museets 2den Afdeling varmt anbefalet Andragende, hvori Assistent ved samme Afdeling, Cand. mag. *Ad. S. Jensen* ansøgte om en *Lønningsforhøjelse* paa 1000 Kr.

Museumsraadet udtalte, at det fuldt ud erkjendte Ansøgerens Krav om en bedre Lønning for berettiget. Han var nu 39 Aar, havde været ansat som konkologisk Assistent ved 2den Afdeling, Løn 1400 Kr., fra 1896, men havde arbejdet ved 1ste Afdeling allerede fra 1891 og fra samme Tid assisteret ved Undervisningen og desuden paa anden Maade paa den zoologiske Studiesamling, og det kunde nden Forbehold siges, at han med Hensyn til alle Sider af denne Virksomhed havde vist ualmindelig Dygtighed og gjort udmærket Fyldest. Samtidig havde han ved sine videnskabelige Arbejder vundet almindelig Anerkjendelse og havde et anset Navn som selvstændig Forsker. I Øjeblikket vilde ingen anden kunne udfylde hans Plads, og hvis han — af økonomiske Grunde — blev nødt til at forlade Museet, vilde hans Bortgang betyde et stort Tab for dette. Desværre vare Lønningsforholdene ved Museet saa ringe, at det i Længden vilde blive umuligt at bevare prøvede Kræfter, paa hvis Arbejde Museets Trivsel dog i højeste Grad beroede. Den eneste Vej som Afdelingsbestyreren kunde gaa for at hjælpe paa de mere end tarvelige Assistentlønninger, var den at paalægge Assistenterne mere Arbejde, hvilket da kunde lønnes af de Afdelingen tillagte Assistancesummer; men rent bortset fra, at Ansøgerens daglige Arbejdstid i Museets Tjeneste allerede nu var 7 Timer, var denne Vej i dette Tilfælde lukket. Ved 2den Afdeling, hvor hans væsentligste Museumsarbejde udførtes, var Assistancesummen helt optagen til Lønning af Arbejder, som vare overdragne til andre, hvis Hjælp ikke kunde undværes; ved 1ste Afdeling, hvor han for Arbejde ved Fiske- og Slangesamlingen oppebar 400 Kr. af Assistancesummen, var Resten af denne, 600 Kr., bunden som Lønning for en fast Arbejdsmand, der udførte manuelt, men ganske uundværligt Arbejde (som Skelettering og andre deslige forefaldende grovere Arbejder). Museumsraadet betonedede stærkt, at Museet ikke havde Raad til at miste en Dygtighed som Ansøgeren, og anbefalede paa det varmeste hans Andragende.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 28de Juni 1905 blev der paa Finanslovforslaget for 1906—1907 under Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum optaget et Beløb af 1000 Kr. som personligt Tillæg til Cand. mag. *Ad. S. Jensen*, jfr. Rigsdagstidende for 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1125—28. Bevillingen blev given paa Finansloven for 1906—07.

— Under 25de April 1906 udnævnte Konsistorium i Henhold til Museumsraadets Indstilling Konservator, Mag. sc. *Adam Giede Bøving* til Assistent ved Museets 3die Afdeling og Cand. phil. *Rasmus William Traugott Schlick* til Konservator ved samme Afdeling, begge fra 1ste s. M. at regne.

— I Henhold til Museumsraadets Indstilling udnævnte Konsistorium under 23de Maj s. A, Cand. mag. *Adolf Severin Jensen* — der af Museumsraadet var bleven ansat som konkologisk Medhjælper ved Museets 2den Afdeling fra 1ste Oktober 1896 at regne — til konkologisk Medhjælper ved bemeldte Afdeling, saaledes at hans Udnævnelse af Konsistorium bekræftedes som gjældende fra 1ste Oktober 1896.

— Ved Skrivelse af 5te Februar s. A. bifaldt Ministeriet efter Konsistoriums Indstilling, at der af Universitetets Udgiftspost 10, forskellige løbende og ekstraordinære Udgifter, for 1905—1906 udrededes et Beløb af 55 Kr. 75 Ø. til Firmaet Bonnesen & Danstrup for Pasningen af Museets Varmeapparat under dets Fyrbøder Olsens Sygdomsforfald fra 15de til 25de November 1905.

4. Laboratoriet for Histologi og Embryologi.

Under 1ste Juli 1905 indsendte Konsistorium til Ministeriet et Andragende fra Bestyreren af Laboratoriet for Histologi og Embryologi, Professor, Dr. phil. H. Jungersen om en Bevilling paa 2300 Kr. til *Erhvervelse* for Laboratoriet af en for det egnet Del af *Dr. phil. R. S. Berghs videnskabelige Bibliothek*.

I sit Andragende bemærkede Professor Jungersen, at det var af stor Betydning for Laboratoriet at have sit eget *Haandbibliothek*; saavel ved de regelmæssig gjentagne Kursus som ved de særlige videnskabelige Undersøgelser, der foretoges ved Laboratoriet, var det nødvendigt at have let Adgang til en Del Litteratur. Som Regel vilde ganske vist den hyppigst benyttede Litteratur kunne faas paa vore offentlige Bibliotheker, men dels var ofte det, som i Øjeblikket ønskedes, udlaant til andre, dels var man ikke sikker paa at kunne beholde det laante ud over en Maaned; dernæst var man for de enkelte Tidsskriftafhandlingers Vedkommende, som der i saa stor Maalestok var Brug for, nødt til at laane et eller flere store Bind, medens et Specialbibliothek kunde have en stor Del Tidsskriftafhandling staaende som Særtryk. Endelig var det ikke sjældent, at vore Bibliotheker overhovedet ikke havde den specielle Litteratur, som der her var Brug for. Det havde derfor lige siden Laboratoriets Oprettelse været Hensigten lidt efter lidt at skabe et Haandbibliothek. De beskedne Pengemidler, som Laboratoriet raadede over, medgik for største Delen til dets øvrige Drift, saa at der hidtil kun havde kunnet anskaffes overordentlig faa Bøger. Saa længe Dr. Bergh havde Ledelsen af Laboratoriet, var Savnet af et Haandbibliothek mindre føleligt, dels fordi Dr. Bergh til Stadighed havde en stor Del af sine Bøger staaende i Laboratoriet, dels fordi han i de særlige Tilfælde med stor Beredvillighed stillede sit øvrige Bibliothek til Raadighed for dem, som arbejdede dér.

Fra November 1903 havde Dr. Bergh imidlertid opgivet sin Lærer-

gjerning ved Universitetet; han havde siden opgivet al Tanke om nogensinde at vende tilbage til videnskabelig Virksomhed og havde nu bestemt sig til at sælge hele sin værdifulde Bogsamling. Ved denne Lejlighed vilde da Laboratoriet miste en Del Bøger, som det hidtil havde havt staaende til Benyttelse.

Den Del af Dr. Berghs Bibliothek, som nu ønskedes erhvervet, vilde i særlig Grad egne sig til at danne Grundlag for et Bibliothek, passende netop for dette Laboratorium. Dets vigtigste Bestanddele vare nemlig dels nogle komplette Tidsskriftrækker, dels nogle større nyere Haandbøger, dels endelig en overordentlig omfangsrig og værdifuld Samling af Særtryk, der alle omhandlede anatomisk-histologiske og embryologiske Æmner. At meget heraf ikke fandtes paa vore Bibliotheker, var sikkert, men fuldt saa væsentligt var det, at Samlingen som Helhed havde saa stor Værdi; paa mange Omraader (Embryologi, Udviklingsmekanik) indeholdt den i Særtryk næsten alle vigtigere Bidrag, som vare fremkomne i de senere Aar. Hvad der fandtes af denne Art Litteratur i de øvrige zoologiske Institutioners Specialbibliotheker (zoologisk Museum, zoologisk Studiesamling), var meget lidt; der vilde derfor ikke kunne blive Tale om, at disse Bogsamlinger vilde dublere hinanden; de vilde tværtimod paa en heldig Maade kunne supplere hinanden.

Hvad angik Størrelsen af den ansøgte Sum, da var denne lavt beregnet; Prisen var sat af en paa dette Omraade særlig kyndig Mand, Boghandler Herman Lyng, som mente, at den paagjældende Del af Dr. Berghs Bibliothek ved at sælges som Hele til en udenlandsk Antikvar vilde indbringe mindst dette Beløb. Vilde man ved Kjøb lidt efter lidt søge at erhverve et lignende Bibliothek — og overmaade meget af det, som denne Samling indeholdt, kunde i Længden ikke undværes — vilde man blive nødt til at betale de enkelte Ting langt dyrere, og navnlig Særtryksamlingen vilde næppe nogensinde kunne skaffes til Veje i tilsvarende Fuldstændighed. En Lejlighed som denne til at erhverve et fortrinligt og for Laboratoriet fuldkommen passende Bibliothek vilde næppe indtræffe i nogen nær Fremtid; her hjemme var en Samling som Dr. Berghs for Tiden enestaaende.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling til Ministeriet blev der paa Finanslovsforslaget for 1906—1907 paa Universitetets Udgiftspost 3. t., Laboratoriet for Histologi og Embryologi, optaget extraordinært 2300 Kr. til Erhvervelsen af fornævnte Bibliothek, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1141—42.

Bevillingen blev given paa Finansloven for 1906—1907.

5. Den biologiske Station ved Furesøen.

Fra Lederen af den biologiske Station ved Furesøen, Dr. phil. C. Wesenberg-Lund modtog Konsistorium under 8de Marts 1905 et Andragende om, at den paa Stationen værende Laboratoriebygning, Laboratoriets Baade og alle dets Utensilier fra hans personlige Eje maatte overgaa til Universitetet som dettes Ejendom.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet anbefalede i Skrivelse

af 29de s. M., at fornævnte Tilbud modtoges, men tilføjede, at det forment, at Laboratoriet samtidig burde underlægges Fakultetet saaledes, at Professorerne i Botanik og Zoologi i Samraad med Dr. Wesenberg-Lund vejledede med Hensyn til, hvilke Studerende, der fik Adgang til at benytte Laboratoriet. Fakultetet henviste iøvrigt til sine Udtalelser i Skrivelse til Konsistorium af 2den Juni 1902, jfr. Univ. Aarb. f. 1902—1903 S. 540.

I Skrivelse af 1ste Juli 1905 anmodede Konsistorium Dr. Wesenberg-Lund om at oplyse, hvilke nye Forpligtelser, der muligvis maatte følge med Modtagelsen af denne Gave udover, hvad der kunde udredes af den paa Universitetets Udgiftspost 7. k. givne Bevilling.

Dr. Wesenberg-Lund indsendte derefter under 16de August 1905 dels en Erklæring fra Besidderen, Lehns greve, Hofjægermester Schulin, af den Grund, hvorpaa Laboratoriet er beliggende, hvori udtaltes, at han — naar alt vedrørende den biologiske Station overførtes til Staten og knyttedes til Universitetet — samtykkede i, at Grunden benyttedes som hidtil gratis, hvorhos han forpligtede sig til for et Tidsrum af 10 Aar ikke at forlange Bygningen eller Havnen flyttede, dels en Erklæring fra Carlsbergfondens Direktion om, at Direktionen havde overdraget ham som personlig Gave det for Fondets Penge byggede Laboratorium ved Furesøen, Baade samt forskellige Utensilier, som alt var anskaffet for Fondets Midler.

I Skrivelse af 10de November s. A. til Ministeriet udtalte Konsistorium, at der efter de meddelte Oplysninger ikke syntes at være nogen Betænkelighed ved at modtage Dr. Wesenberg-Lunds Tilbud, der ikke vilde medføre andre Udgifter for Universitetet end et Beløb til Bygningens og Inventariets fremtidige Vedligeholdelse. Paa Forespørgsel havde kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt M. Borch udtalt, at han ikke fandt noget at erindre imod, at Udgifterne afholdtes af den til Universitetets Bygninger bevilgede Vedligeholdelsessum, idet han da senere vilde søge denne forhøjet med det til Vedligeholdelse af Laboratoriebygningen anslaaede Beløb. Udgiften til Vedligeholdelse af Baadene og andet Inventarium mente Bygningsinspektøren derimod burde afholdes af Universitetets Inventarietkonto. Efter at have forhandlet med Dr. Wesenberg-Lund om dette sidste Spørgsmaal, havde han erklæret, at han, saaledes som Forholdene havde udviklet sig, navnlig efter at han havde faaet en Motorbaad, vilde foretrække at kunne have en nærved Stedet boende Mand, der foruden at kunne besørge de fornødne Vedligeholdelsesarbejder vedkommende Bygningen, Baadene, Plankeværk, Baadehavn etc., kunde være behjælpelig ved Baadene, navnlig Motorbaadens Benyttelse og Rensning, Akvarieskaales Vadskning, hvilke manuelle Arbejder Dr. Wesenberg-Lund væsentlig hidtil selv havde maattet besørge. Den hele Udgift, derunder Materialers (Tømmer, Malerrekvisiter o. s. v.) Anskaffelse anslog han til 300 Kr. aarlig. Under Hensyn hertil ansaa Konsistorium det for hensigtsmæssigst at søge det til Laboratoriets Drift bevilgede Beløb forhøjet med 300 Kr. aarlig.

Konsistorium indstillede, at Dr. Wesenberg-Lunds Tilbud om at overdrage Universitetet til Eje den ham tilhørende Laboratoriebygning samt Baade og alle Utensilier paa fornævnte Station modtoges med Tak, at

Laboratoriet samtidigt blev underlagt det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, saaledes at Professorerne i Botanik og Zoologi i Samraad med Dr. Wesenberg-Lund vejledede med Hensyn til, hvilke Studerende der fik Adgang til at benytte Laboratoriet, samt at der til anden Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1906—1907 søgtes bevilget 300 Kr. aarlig som Forhøjelse af det paa Universitetets Udgiftspost 7. k., til en biologisk Station ved Furesøen, bevilgede Beløb af 4300 Kr., dels i Anledning af Universitetets Overtagelse af Vedligeholdelsen af Laboratoriebygningen, Stationens Baade m. m., dels til Bestridelse af Udgifter til manuel Hjælp ved Baadens Benyttelse og Rensning m. m.

Til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1906—1907 blev der af Ministeriet stillet Forslag med følgende Motivering.

Under Universitetets Udgiftspost 7. k. var der paa Finansloven bevilget 4300 Kr. til en biologisk Station ved Furesøen, hvilket Beløb, jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg A. Sp. 1089—90, Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 467—70, Rigsdagstidende 1900—01 Tillæg A. Sp. 1155—58 og Rigsdagstidende 1904—1905 Tillæg A. Sp. 1057—58, fordelte sig saaledes, at 2500 Kr. udgjorde Honoraret til Stationens Leder, Dr. phil. Wesenberg-Lund, medens 1800 Kr. vare beregnede at medgaa til Driften, hvoraf atter igjen 100 Kr. særlig vare bestemte til Boganskaffelser.

Den paagjældende Station var bleven oprettet og fra først af opretholdt ad privat Vej, men paa Grund af dens Betydning for Universitetsstudiet bevilgedes der første Gang ved Finansloven for 1899—1900 1200 Kr. aarlig som Hjælp til indtil videre at opretholde Stationen og første Gang ved Finansloven for 1900—1901 1500 Kr. aarlig som personligt Honorar til Stationens Leder, hvilke Beløb senere vare forhøjede til ovennævnte Summer af henholdsvis 1800 Kr. og 2500 Kr. aarlig. Endvidere var der i Aarenes Løb ekstraordinært blevet bevilget Beløb til forskjellige Anskaffelser, saaledes ved Finansloven for 1901—1902 800 Kr. til Anskaffelse af Bøger og Mikroskoper, der indtil da vare laante til Stationen, og ved Lov om Tillægsbevilling for 1904—1905 550 Kr. til Anlæg af en Havn for en til Stationen skænket Motorbaad, til Leje af Baadeplads m. m. Ved Siden af disse til Staten erhvervede eller skænkede Gjenstande benyttede imidlertid Stationen andre Gjenstande, som vare anskaffede paa Carlsbergfondens Regning og af denne skænkede til Dr. Wesenberg-Lund, saaledes selve Laboratoriebygningen med Indhegning og Baadebro, to Robaade og forskjellige andre Utensilier, hvorhos Grunden, paa hvilken Stationen var opført, var overladt Dr. Wesenberg-Lund til Brug uden Vederlag af Frederiksdals Ejer.

Denne Sammenblanding af private Ejendele og Statens med deraf flydende Uklarhed over Stationens Forhold i det hele havde Dr. Wesenberg-Lund ønsket hævet, idet han i et hertil indsendt Andragende havde tilbudt at overdrage samtlige ham tilhørende Ejendele (Bygningen, 2 Robaade m. m.) til Universitetet som dettes Ejendom, saaledes at Laboratoriet samtidig blev underlagt det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, og mod, at Universitetet overtog den fremtidige Vedligeholdelse af Stationens Bygninger og Baade og ydede det fornødne til Bestridelse af

Udgifterne ved manuel Hjælp ved Baadenes Benyttelse, Rensning m. m., hvilke Udgifter ansloges at udgjøre 300 Kr. aarlig, med hvilket Beløb altsaa Bevillingen vilde være at forhøje; derhos havde Ejeren af Frederiksdal, Lensgreve, Hofjægermester Schulin, erklæret, at han, naar alt vedrørende den biologiske Station overførtes til Staten og knyttedes til Universitetet, samtykkede i, at Grunden som hidtil benyttedes uden Vederlag, og forpligtede sig til for et Tidsrum af 10 Aar ikke at forlange Bygningen eller Havnen flyttede.

Denne Ordning af Forholdet var varmt anbefalet af Konsistorium, og Ministeriet kunde ogsaa for sit Vedkommende tiltræde den, idet man dog fandt det naturligt, at Bevillingen, der oprindelig kun var ydet for 5 Aar, foreløbig kun blev givet for det Tidsrum af 10 Aar, i hvilket der var Sikkerhed for, at Stationens Forhold iøvrigt vilde blive uforandrede, og at Bevillingen deltes i to Dele, saaledes at 2500 Kr. aarlig bevilgedes som Honorar til Stationens Leder, og 2100 Kr. aarlig bevilgedes til Stationens Drift, for hvilke 2100 Kr.s Anvendelse der altsaa vilde være aarligt at aflægge behørigt Regnskab.

I Henhold til det saaledes anførte skal man anmode det ærede Udvalg om til 2den Behandling i Folkethinget af Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1906—07 at ville fremsætte følgende Ændringsforslag som stillet af dette Ministerium: Til § 21. Instituter med særlige Fonds. I. Universitetet. Til Udgiftspost 7. k. Til en biologisk Station ved Furesøen: Beløbet forhøjes med 300 Kr. og Kontoen affattes saaledes: 7. k. Til en biologisk Station ved Furesøen som 1ste Del af en 10-aarig Bevilling: a. Honorar til Stationens Leder 2500 Kr., b. Til Stationens Drift og Vedligeholdelse 2100 Kr., ialt 4600 Kr.

Forslaget blev tiltraadt af Folketingets Finansudvalg, jfr. Rigsdags-tidende 1905—1906 Tillæg B. Sp. 261—64, og Bevillingen given paa Finansloven 1906—1907.

Ved Skrivelse af 23de April 1906 meddelte Ministeriet Konsistorium, at Ministeriet herved bifalder, „at Dr. C. Wesenberg-Lunds Tilbud om at overdrage Universitetet til Eje den ham tilhørende Laboratoriebygning samt Baade og alle Utensilier paa den biologiske Station ved Furesøen modtages med Tak, og at Laboratoriet samtidigt underlægges det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, saaledes at Professorerne i Botanik og Zoologi i Samraad med Dr. Wesenberg-Lund vejlede med Hensyn til, hvilke Studerende, der faa Adgang til at benytte Laboratoriet.“

6. De lægevidenskabelige Instituter.

a. Vederlag til de under Professorerne i pathologisk Anatomi og Farmakologi ansatte Assistenten for forøget Deltagelse i Undervisningen.

Under 15de November 1904 indsendte Konsistorium til Ministeriet et af det lægevidenskabelige Fakultet anbefalet Andragende, hvori Professorerne, Dr. med. J. Fibiger og Dr. med. J. C. Bock ansøgte om, at Forholdene for pathologisk Anatomi og Farmakologi maatte blive ordnede paa lignende Maade, som det var sket for Anatomi, Fysiologi og den almindelige Pathologi, jfr. Univ. Aarb. f. 1903—1904 S. 886—89, saaledes

at der søgtes bevilget hver af de førstnævnte Fag et Beløb af 800 Kr. til Udbetaling til en Assistent for forøget Deltagelse i Undervisningen.

I Andragendet bemærkedes, at det fra tidligere Henvendelser fra andre Lærere, vilde være Ministeriet bekjendt, at det ved den theoretiske lægevidenskabelige Undervisning mere og mere havde vist sig, hvor frugtbringende den nærmere personlige Vejledning af de enkelte Studenter var for Studiet.

Dette Forhold gjorde sig stærkt gjældende ved de 2 Lærefag Farmakologi og pathologisk Anatomi, som repræsenteredes af fornævnte Professorer, og de havde derfor stedse i høj Grad følt Savnet af en Undervisning af den nævnte Art, som det med Nutidens store Antal Studerende var umuligt at gennemføre for en enkelt Mand sammen med den øvrige nødvendige Undervisning. Dette vilde i endnu stærkere Grad blive Tilfældet under de forandrede Forhold, som vare i Færd med at udvikle sig, efter at den nye Examensordning var traadt i Kraft. Grunden til, at de paa dette Tidspunkt henvendte sig til Ministeriet var, at de nævnte Forandringer, som fremkaldtes ved Examensordningen, allerede om c. 2 Aar vilde gjøre sig gjældende for deres Fag, og de meget kunde ønske et Tidsrum paa c. 1 Aar til at foretage de nødvendige Foranstaltninger og Indretninger samt til at instruere den underordnede Assistance, som efter deres Formening — i Lighed med hvad der er Tilfældet med Undervisningen i Anatomi, Fysiologi og almindelig Pathologi — burde knyttes til deres Undervisning, for at denne kunde opnaa den fyldige og mere personlige Karakter, som de tilstræbte.

De Studerende vilde i de første Aar efter Afslutningen af første Del af Examen ikke som efter den tidligere bestaaende Forberedelsesexamen ofre deres væsentligste Kræfter paa Studiet af Anatomi og Fysiologi, men vilde strax komme til at beskæftige sig med de specielle medicinske Fag. For Farmakologiens Vedkommende vilde det derfor være nødvendigt hvert Aar at give samtlige Studerende en elementær Undervisning i Lægemidlernes Natur, Tilberedelse og Anvendelse samt i Receptskrivning m. m. for strax at orientere dem med Hensyn til disse Forhold, som de ved deres Hospitalstjeneste øjeblikkelig kom i praktisk Berøring med. Denne aarligt tilbagevendende elementære Undervisning vilde ikke kunne besørges af Professoren i Farmakologi, som afholdt systematiske Forelæsninger og Examinatorier over Farmakologi og Toxikologi og som ledede Arbejderne i det farmakologiske Institut.

For den pathologiske Anatomis Vedkommende var Forholdet et lignende. De Studerende vilde ogsaa møde til Studiet af dette Fag med en fuldt færdig anatomisk Uddannelse, som kunde muliggjøre, at de næsten umiddelbart efter første Del af Examen vilde kunne studere pathologisk Anatomi og beskæftige sig med dette højst betydningsfulde og overordentlig omfattende Fag, i hvilket det maaske mere end i noget andet theoretisk Fag var af Betydning at have havt Lejlighed til personlig at undersøge saa talrige og forskjelligartede Præparater og Organer som muligt, saa meget mere som visse betydningsfulde pathologiske Forandringer kun sjældent, maaske med to Aars Mellemrum, kom til Undersøgelse. De

Studerende vilde altsaa efter den nye Examensordnings Indførelse kunne beskæftige sig med dette Fag i et længere Tidsrum end det tidligere var muligt, men Betingelsen for, at dette Studium kunde blive fuldtud frugtbringende uden at lægge uforholdsmæssig Beslag paa de Studerendes Tid og derved drage deres Interesse fra andre vigtige Ting, vilde være, at der aabnedes dem Adgang til en elementær Indførelse i den pathologiske Anatomi saavel af theoretisk som praktisk Natur, samt at der i højere Grad, end det nu var Tilfældet, gaves dem Lejlighed til under Vejledning at gjenemgaa det pathologisk-anatomiske Museums Samlinger, som efterhaanden vilde blive forsynede med Serier af nye naturtro Præparater af en saadan Art, at de vilde kunne benyttes som et yderst værdifuldt Grundlag for Studiet.

En saadan aarlig tilbagevendende elementær Undervisning i pathologisk Anatomi vilde ikke kunne besørges af Professoren i dette Fag, som afholdt systematiske Forelæsninger og Demonstrationer og som ledede Arbejderne og Øvelserne paa det pathologisk-anatomiske Institut.

For paa bedste Maade at kunne gjøre den nye Ordning frugtbringende for de Studerende ansøgte de derfor om, at der til Hjælp ved Undervisningen under hvert af de to nævnte Professorer blev bevilget en Sum af 800 Kr. til Assistenten ved farmakologisk Institut og den ene af Assistenterne ved pathologisk-anatomisk Institut som Vederlag for forøget Arbejde ved Deltagelse i Undervisningen efter den ovenfor angivne Plan, og saaledes at Professoren i pathologisk Anatomi efter indhentet Billigelse af Fakultetet traf Afgjørelse om, hvem af det pathologisk-anatomiske Instituts Assisterter Undervisningsarbejdet og Summen skulde tildeles.

Ved at lade Assisterterne tage Del i Undervisningen paa den her angivne Maade vilde man, uden samtidigt at foraarsage nogen Splittelse af Undervisningen i de her omtalte Fag, nærme Arbejdsbetingelsen for begge Discipliner til de Forhold, under hvilke der arbejdedes ved de fleste af Udlandets Universiteter, hvor en saadan elementær Undervisning de fleste Steder gaves, og Studiet af Farmakologien og den pathologiske Anatomi vilde da kunne foregaa under lignende gunstige Vilkaar som Undervisningen i Anatomi, Fysiologi og almindelig Pathologi her ved Universitetet.

Ud fra de her anførte Synspunkter henstillede Ansøgerne, at de, i Lighed med hvad der var sket for de sidstnævnte 3 Discipliners Vedkommende, maatte erholde en Bevilling som den omtalte til deres Assisterter som Honorar for forøget Arbejde ved Deltagelse i Undervisningen, som vilde kunne ordnes paa en Maade, der under større Hensynstagen til den enkelte, end det nu var muligt, meget vilde lette de yngre Studerendes Indførelse i Studiet af de nævnte Fag og saaledes vilde bidrage til, at dette Studium vilde kunne drives med større Udbytte end hidtil.

Konsistorium indstillede, at der ved Behandlingen af Finanslovforslaget for 1905—1906 stilledes Forslag om paa Universitetets Udgiftspost l. d., den samlede Lønningssum, at optage et Beløb af 800 Kr. for hvert Professorat, ialt 1600 Kr.

Ved Skrivelse af 22de November 1904 meddelte Ministeriet Kon-

sistorium, at fornævnte Forslag først vilde blive optaget paa Finanslovsforslaget for 1906—1907.

Paa Finanslovsforslaget for 1906—1907 blev der paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, optaget 1600 Kr., nemlig 800 Kr. til Assistenten ved det farmakologiske Institut og 800 Kr. til den ene af Assisterne ved det pathologisk-anatomiske Institut som Vederlag for forøget Arbejde ved Deltagelsen i Undervisningen, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1123—26.

Bevillingen blev given paa Finansloven for 1906—1907.

b. Bevillinger til en Konservator ved det pathologisk-anatomiske Institut og Rekonstruktion af Institutets Museum og Studiesamlinger.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konstitorium under 30te Maj 1905 et af Fakultetet anbefalet Andragende fra Bestyreren af det pathologisk-anatomiske Institut, Professor J. Fibiger om, at der ved Institutet, fra 1ste April 1906 at regne, maatte blive ansat en Museums-kustode og Konservator samt at der fra samme Dato i 4 Aar maatte blive ydet Institutet et aarligt Tilskud af 600 Kr. til Rekonstruktion af dets Museum og Studiesamlinger.

Professor Fibiger udtalte i sit Andragende, at den pathologisk-anatomiske Præparationsteknik i den nyeste Tid ved Opfindelsen af nye Konserveringsmetoder var bleven udviklet til en saadan Højde, at man nu havde det i sin Magt at fremstille ganske naturtro Præparater af de fleste pathologiske Objekter. Medens man forhen saa godt som udelukkende var henvist til at opbevare Vævsdele, Svulster og lignende i Spiritus, hvorved disse i Løbet af kort Tid bleve fuldstændig farveløse og efterhaanden faldt hen saaledes, at næppe Formen blev uforandret, var det nu ved de moderne Metoder muligt at opbevare saadanne Præparater med uforandret Farve, Form og Struktur, saaledes at de i de fleste Tilfælde havde samme Værdi ved Undervisning og Belæring som friske Præparater. At tilvejebringe fyldige Museumssamlinger med Serier og Præparater af den forskjelligste Art var da blevet en Opgave af større Betydning end nogensinde tidligere, og man havde overalt paa udenlandske Instituter set sig nødsaget til at rekonstruere Samlingerne og at erstatte de gamle, mere eller mindre værdiløse Spirituspræparater med nye, fremstillede ved den moderne fortrinlige Teknik.

Allerede i 1899 blev her hjemme en saadan Rekonstruktion paabegyndt af pathologisk-anatomisk Instituts daværende Bestyrer, afdøde Professor C. Lange, og netop Nødvendigheden af en saadan Forandring af Samlingerne var for Professor Lange en væsentlig Grund til, at han i 1899 søgte om en Forhøjelse af Institutets aarlige Annuum med 1000 Kr., som blev bevilget paa Finansloven for 1900—1901. Der var i det siden da forløbne Tidsrum paa Institutet fremstillet og monteret ca. 500 Præparater efter de nye Metoder, og der var herved tilvejebragt et Grundlag for en ny Studiesamling, som allerede nu med overordentlig Udbytte anvendtes ved Undervisningen af de Studerende.

En Studiesamling maatte dog for at kunne opfylde sit Formaal: at

give de Studerende et Overblik og et fyldigt Indtryk af og Kjendskab til de pathologiske Forandringer ved de almindelige Sygdommes forskellige Stadier, indbefatte et langt større Antal Præparater, og det vilde da blive Institutets Opgave i det Tidsrum, der var tilbage inden det projekterede, nye pathologisk-anatomisk Institut var fuldendt, at søge at tilvejebringe og montere det endnu fornødne store Antal Præparater, som da vilde kunne blive opstillede i det nye Instituts til Optagelse af en saadan Studiesamling særligt indrettede Studiesal.

En anden og endnu større Opgave, der paahvilede Institutet, var at rekonstruere den Del af Museumssamlingerne, der ikke var særligt beregnet til Brug for Studenter, men til Belæring af Viderekomne og videnskabelige Studier. De gamle Museumssamlinger omfattede ialt over 2000 Præparater opbevarede i Spiritus, desuden en meget værdifuld Samling af Misfostre paa ca. 300 Numre, endvidere en fortrinlig Samling af Skeletter og tørrede Knoglepræparater paa over 600 Numre (deriblandt ca. 170 Kranier), en sikkert enestaaende Samling Præparater af den benede Del af Øret fra Døvstumme, fremdeles en meget stor Samling af Konkremerter (særligt Blære- og Nyresten) og endelig et meget betydeligt Antal tørrede Præparater af anden Art foruden talrige Gibsafstøbninger, Moulage'r, Modeller, Billeder, Tegninger og lignende. En Mængde af disse Præparater var meget gamle, en Del stammede endogsaa fra det 18de Aarhundrede, og om dem alle gjaldt, at de i højeste Grad trængte til Revision.

Det var nu lykkedes at tilendebringe en foreløbig Rensning og Bestemmelse af alle Knoglesamlingens Numre, af hvilke de fleste tidligere opbevarede i stærkt snavset Tilstand og mangelfuldt etiketterede i Skuffer i Museets gamle Skabe, men det havde trods ihærdigt Arbejde endnu kun været muligt definitivt at rense, opstille og katalogisere ca. 150 af disse Præparater. Af Museets øvrige ovennævnte Samlinger havde der kun været Tid til at gennemgaa en ringe Del, og der forestod saaledes et overordentligt stort Arbejde med nøje at efterse alle disse Præparater, fjærne de kassable, og montere endnu brugelige og særligt værdifulde paa tilfredsstillende Vis. Endelig skulde nævnes, at Museet i de sidste 3 Aar havde modtaget som Gave et meget stort Antal udmærkede Præparater, blandt hvilke særligt skulde fremhæves store Samlinger af Knoglepræparater, Svulster, Nyre- og Blæresten o. s. v., ialt over 600 Numre. Disse udmærkede Præparater (af hvilke de mest værdifulde vare skænkede af Professorerne Bloch, Hirschsprung, Tscherning og Overkirurg Kraft) vare foreløbigt magasinerede ligesom ca. 300 Præparater af anden Art, der vare konserverede efter de nye Metoder, og skænkede af forskellige Læger i og udenfor Kjøbenhavn. Der kunde ikke næres Tvivl om, at Universitetets pathologisk-anatomiske Institut, naar en Revision og Opstilling af disse store Samlinger af gamle og nye Præparater var tilendebragt, vilde besidde et Museum og en Studiesamling, til hvilke der kun enkelte Steder fandtes Magen og som vilde være af den allerstørste Betydning for de Studerendes Undervisning og for Studiet af den pathologiske Anatomi. Ved Siden af Institutets øvrige Drift, der paa alle Omraader var i stadig Stigning, vilde det dog med det til Raadighed staaende

Personale i bedste Fald kun være muligt at tilendebringe en saadan Revision, Omordning og Katalogisering i Løbet af en meget lang Aarrække, hvis det overhovedet, da Samlingerne stadig forøgedes, vilde lykkes at komme à jour med Opstillingen af Præparater, hvad der maatte anses for ganske usandsynligt.

I Skrivelse til Ministeriet fra det lægevidenskabelige Fakultet af 18de September 1902 blev det paa Ansøgerens Initiativ foreslaaet, at der blandt Funktionærene paa det projekterede nye patologisk-anatomiske Institut skulde være en Museums-kustode og Konservator, og at Ansættelsen af denne Funktionær snarest muligt maatte finde Sted, for at Rekonstruktionen af Museet kunde være vidt fremskreden, naar Institutet var færdigt til at tages i Brug. Hvis Rekonstruktionen skulde være vidt fremskreden og i det væsentlige tilendebragt til dette Tidspunkt, kunde Ansættelsen af en Konservator ikke udskydes længere, og han følte sig derfor forpligtet til at ansøge om, at der fra 1ste April 1906 maatte blive bevilget de fornødne Midler til Lønning af en saadan Assistent, hvis aarlige Gage, i Overensstemmelse med Fakultetets ovennævnte Forslag, foreløbigt indtil det projekterede Institut var færdigt, passende kunde sættes til 600 Kr., for senere, naar Institutet toges i Brug, at forhøjes til 800 Kr., idet der samtidig paalagdes Kustoden at overvaage Samlingerne og holde dem i Orden samt føre en Journal over Af- og Tilgang og et omhyggeligt udarbejdet Katalog.

Der vilde til Anskaffelse af Præparater, Glas, Præparatvædsker, Etikettering osv. foranlediges meget betydelige Udgifter, af hvilke det kun var muligt at dække en mindre Del ved Institutets Annuum. De moderne Konserveringsmetoder krævede Anvendelse af dyre Kemikalier (Glycerin, Formalin etc.) i meget betydelige Kvanta og Præparaternes Fortrin kom kun til deres Ret, naar de opstilledes i Præparatglas med plane Vægge, hvorved det blev muligt at bese Præparaterne i Glassene uden at Udseende og Konturer forvanskedes, hvilket tidligere ikke var muligt, da man kun kunde fremstille Præparatglas af cylindrisk Form. Til Opstilling af gamle og nye Præparater vilde medgaa et meget stort Antal af saadanne Glas, af hvilke de større vare meget kostbare. Han ansøgte derfor om, at der til Hjælp af Indkjøb af Glas og Kemikalier samt til andre Udgifter ved Museets Rekonstruktion og Indretningen af tidssvarende Studiesamlinger, fra 1ste April 1906 i 4 Aar blev ydet Institutet et aarligt Tilskud af 600 Kr., et Tilskud der ikke kunde sættes lavere, hvis det skulde kunne lykkes at opstille Hovedparten af Præparaterne paa tilfredsstillende Maade, inden det projekterede patologisk-anatomiske Institut skulde tages i Brug.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 29de Juni 1905, hvori blev tilraadet, at Ansættelsen af en Konservator kun søgtes ordnet som en foreløbig Foranstaltning i Tilslutning til den til Rekonstruktionen foreslaaede Bevilling for et Tidsrum af 4 Aar, blev der paa Finanslovsforslaget for 1906—1907 under Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, optaget 600 Kr. som 1ste Del af en 4-aarig Bevilling til Vederlag af 600 Kr. aarlig til en Konservator ved fornævnte Institut og under Universitetets Udgiftspost 3. i., det patologisk-anatomiske Institut, 600 Kr.

som 1ste Bidrag af et 4-aarigt Tilskud paa 600 Kr. aarlig til Rekonstruktion af Institutets Museum og Studiesamlinger, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1129—32 og 1139—40.

Bevillingerne bleve givne paa Finansloven for 1906—1907.

c. Andre Sager.

Ved Skrivelse af 8de Juni 1906 bifaldt Ministeriet i Henhold til det lægevidenskabelige Fakultets Indstilling, at det under Universitetets Udgiftspost 4. a., *særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet*, Underkonto a., for Finansaaret 1905—1906 bevilgede Beløb af 6000 Kr. maatte overskrides med 745 Kr. 35 Ø. mod fornøden Forklaring i Regnskabsoversigten. Overskridelsen var væsentligst foranlediget ved de stigende Udgifter til Elektricitet, Gas og Brændsel paa Grund af den stærke Benyttelse af Lokalerne ved den store Tilgang af Studerende og den udvidede Undervisning ifølge den nye Studieordning.

— Ved Skrivelse af 4de Maj 1906 bifaldt Ministeriet, at den under Universitetets Udgiftspost 7. g., *Bidrag til poliklinisk Undervisning i Fødselsvidenskab*, for Finansaaret 1905—1906 givne Bevilling paa 300 Kr. maatte overskrides med 272 Kr. 55 Ø. mod fornøden Forklaring i Regnskabsoversigten.

— Under 6te November 1905 modtog Konsistorium en Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte, at det — da der fra „*Anatomische Gesellschaft*“ var indløbet Forespørgsel om, hvorvidt Selskabet, der i Pinsen 1906 vilde afholde sit aarlige Møde i Rostock, i Tilslutning til dette kunde komme en Dag til Kjøbenhavn, for at bese lægevidenskabelige Instituter og Samlinger her ved Universitetet — havde ment at burde stille sig imødekommende overfor en Forespørgsel af denne Art, indsendt fra et saa stort og berømt videnskabeligt Selskab, der blandt sine Medlemmer talte de mest ansete og fremragende af Europas og Amerikas Anatomer. Fakultetet mente, at det, med Henblik paa den Gjæstfrihed danske Læger ved lignende Lejligheder plejede at møde i udenlandske Instituter, vilde være heldigt, om Medlemmerne af „*Anatomische Gesellschaft*“ samtidig med at faa Adgang til at bese videnskabelige Instituter her i Byen, kunde blive modtagne paa en passende festlig Maade i Lighed med, hvad der plejede at være Tilfældet i andre Byer, Selskabet havde besøgt. Fakultetet ansøgte derfor om, at der paa Finansloven for 1906—1907 maatte blive søgt bevilget en Sum til Anvendelse i ovennævnte Øjemed. Der kunde forventes Besøg af omtrent 100 Videnskabsmænd, og den til en passende festlig Modtagelse af disse nødvendige Sum maatte efter Fakultetets Formening sættes til mindst 1500 Kr. I Henhold til Konsistoriums Anbefaling af 8de November 1905 blev der af Ministeriet stillet Forslag til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovforslaget for 1906—1907 om Beløbets Optagelse paa Universitetets Udgiftspost 10, forskellige løbende og ekstraordinære Udgifter. Forslaget blev ikke tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg B. Sp. 263—66.